

Kako pripraviti javni razpis hrane in živil

Lokalno je najboljše - Okrogla miza

na Visoki šoli za upravljanje podeželja Grm Novo mesto

Andrej Potočnik

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Novo mesto, 9. julij 2015

Splošno o javnem naročanju živil

- Naročniki opredelijo javno vnaprej tehnične specifikacije, pogoje za ugotavljanje sposobnosti in druge elemente naročila
- Pri javnem naročanju živil ni dopustno zahtevati živil slovenskega ali lokalnega porekla ali sort kmetijskih pridelkov, ki se pridelujejo le na območju RS
- Lastne tržne raziskave
- Lokalna (slovenska) hrana nista samo sadje in zelenjava
- Priporočila za javno naročanje živil
(http://www.mkgp.gov.si/fileadmin/mkgp.gov.si/pageuploads/podrocja/Kmetijstvo/Promocija_SI_kmetijstva/priporocila_JN_zivil.pdf)

Kratke oskrbovalne verige

- Uresničevanje načela kratkih verig pri javnem naročanju je mogoče od 30.12.2012 dalje.
- Uveljavitev Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju (ZJN-2) – sprememba 14. člena ZJN-2, ki ureja metode za izračun ocenjene vrednosti naročila.
- Sprememba ZJN-2: Naročnikom je omogočeno, da iz postopka javnega naročanja izločijo posamezne sklope naročila in izločene sklop naročijo brez izvedbe postopka javnega naročila. Pri tem morajo upoštevati:
  - Vrednost izločenega sklopa ne sme presegati 20% skupne vrednosti vseh sklopov in 80.000 EUR.
- **Oblikovanje sklopov v JN** je izhodišče in predpogoj, da se lokalni ponudniki sploh lahko pojavijo kot dobavitelji.

Priporočila (1)

Kakovost in označevanje živil

- Naročnik v razpisni dokumentaciji na ustrezen način:
  - opredeli lastne zahteve glede kakovosti,
  - določi način, na kateri lahko ponudniki v postopku javnega naročanja izkažejo, da njihova ponudba izpolnjuje te zahteve in
  - navede, kako bo pri izvajanju naročila preverjal, da dobavljena živila dejansko izpolnjujejo zahteve iz razpisne dokumentacije.
- Naročnik mora pri naročanju živil prednostno upoštevati živila, ki so v shemah kakovosti in živila po nacionalnih predpisih o kakovosti živil (48. čl. ZJN).

Sheme kakovosti

Ekološki kmetijski pridelki ali živila

ekološki

Integrirani kmetijski pridelki ali živila

integrirani

Višja kakovost

višja
kakovost

Zajamčena tradicionalna posebnost

zajamčena
tradicionalna
posebnost

Označba porekla

označba
porekla

Geografska označba

geografska
označba

Priporočila (2)

Priporočene zahteve kakovosti za posamezne vrste živil

- Pri sadju in zelenjavi se zahteva integriran način pridelave
- Jabolka morajo izpolnjevati najmanj zahteve za I. razred kakovosti. Zelena solata, endivija, paprika, paradižnik, agrumi, kivi, breskve in nektarine, hruške, jagode in namizno grozdje pa morajo izpolnjevati najmanj zahteve za II. razred kakovosti
- Pri določeni zelenjavi in sadju se zahteva dobava v roku 24 ur od nabiranja oz. obiranja
- Pri določenem sadju in zelenjavi se priporoča, da naročnik v okviru meril za izbor predvidi dodatne točke za živila, pri katerih niso bila uporabljena sredstva za podaljšanje skladiščenja, sredstva proti kaljenju ali konzervansi
- Za sadje in zelenjavo določeni »tehnični parametri svežine«
- Meso ne sme biti predhodno zamrznjeno
- Čim več jajc iz ekološke reje
- Pri mlečnih in mesnih izdelkih se priporoča, da naročnik v okviru meril za izbor predvidi dodatne točke za živila živalskega porekla, kjer pri sami reji ni bila uporabljena krma z GSO

Konkretna priporočila za posamezne vrste živil in način preverjanja so v Prilogah 2 do 8 Priporočil za javno naročanje živil

Priporočila (3)

Sklepanje in izvajanje okvirnih sporazumov za dobavo živil

- ZJN-2 opredeljuje okvirni sporazum kot sporazum med enim ali več naročniki in enim ali več ponudniki – sklenitev pogodbe po postopku javnega naročanja
- Namen: določitev pogojev za naročila zlasti glede cen, količin,...
- ZJN-2 dopušča štiri vrste okvirnih sporazumov, pri čemer je ključno:
  - število gospodarskih subjektov – ponudnikov, s katerimi se sklene okvirni sporazum, in
  - ali okvirni sporazum določa vse pogodbene pogoje.
- Naročnik lahko oddaja posamezna naročila le ponudnikom, s katerimi je sklenil okvirni sporazum
- Pogoji iz sklenjenega okvirnega sporazuma se ne smejo bistveno spreminjati pri oddaji posameznih naročil

Priporočila (4)

Zahteve glede finančnih zavarovanj pri javnem naročanju živil

- Javnonaročniška zakonodaja naročniku omogoča, da pred izbiro izvajalca preveri njegovo usposobljenost za izvedbo javnega naročila
- Tveganje pri realizaciji javnega naročila je mogoče zavarovati s pogodbenimi kaznimi in ustreznimi finančnimi instrumenti kot so npr. bančne garancije, menice, in kavcijska zavarovanja
- ZJN-2 finančnih zavarovanj pri javnem naročanju ne določa kot obvezne
- Naročnik mora pretehtati ali je finančno zavarovanje smiselno, potrebno in primerno glede na predmet naročanja
- V primeru javnega naročanja živil se priporoča eventualna uporaba finančnih zavarovanj za dobro izvedbo naročila pri čemer je smiselno omogočiti predložitev menic ali kavcijskega zavarovanja
- Uporaba bančnih garancij za zavarovanje obveznosti ponudnika se pri javnem naročanju živil **odsvetuje**

Zeleno javno naročanje

- **Uredba o ZeJN določa minimalen delež ekoloških živil oz. živil iz preusmeritve:** od 1. 1. 2014 dalje: 10 %
- Naročnik lahko doseže minimalni delež ekoloških živil:
  - tako, da v razpisni dokumentaciji oblikuje en ali več sklopov ekoloških živil ali
  - tako, da v okviru več sklopov zahteva, da so posamezna živila ekološka
- Naročniki delež ekoloških živil opredelijo tako, da naročajo tista živila, ki jih v Sloveniji v zadostni meri pridelamo sami: ekološko vzrejeno meso, zlasti govedina, mlečni izdelki, žitni izdelki, jajca, posamezne vrste sadja,...

Kratke dobavne verige - primer

Javno naročilo:

Sklop	Predmet naročanja	Ocenjena vrednost (v EUR brez DDV)	Delež v vrednosti vseh sklopov
1	mleko in mlečni izdelki	32.000	7,29%
2	zamrznjena živila in sveže ribe	35.000	7,97%
3	meso in mesni izdelki	100.000	22,78%
4	splošno prehrambeno blago in pijače	138.000	31,44%
5	sveže sadje in zelenjava	62.000	14,12%
6	kruh, pekovski izdelki in slaščice	60.000	13,67%
7	EKO sezonsko sadje in zelenjava	7.000	1,59%
8	EKO meso	5.000	1,14%
	SKUPAJ	439.000	100,00%

Kratke dobavne verige - primer

Izločitev sklopov:

Sklop	Predmet naročanja	Ocenjena vrednost (v EUR brez DDV)	Delež v vrednosti vseh sklopov
1	mleko in mlečni izdelki	32.000	7,29%
2	zamrznjena živila in sveže ribe	35.000	7,97%
7	EKO sezonsko sadje in zelenjava	7.000	1,59%
8	EKO meso	5.000	1,14%
	SKUPAJ IZLOČENI SKLOPI	79.000	18,00%

Pristop k uresničevanju načela kratkih verig

1

- Potrebe, podatki o predhodnih istovrstnih nabavah, tržna analiza

2

- Določitev ocenjene vrednosti naročila

3

- Izbira postopka javnega naročanja in mesta za objavo obvestil v zvezi z javnim naročilom

4

- Oblikovanje sklopov (Kakšna je lokalna ponudba?)

5

- Izločitev posamičnih sklopov z namenom uresničevanja načela kratkih verig

6, 7, ...

- Sklep o začetku postopka javnega naročanja in priprava razpisne dokumentacije

HVALA ZA VAŠO POZORNOST!

Vzorec za pisanje

- Barva in velikost znakov